

**ЧЕРКАСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
імені Богдана Хмельницького

**Силабус навчальної дисципліни
«ІНДИВІДУАЛЬНІ СТРАТЕГІЇ НАВЧАННЯ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ»**

Статус дисципліни: навчальна дисципліна
вибіркового компонента фахового переліку
(внутрішньогалузева)

Галузь знань	01 «Освіта/Педагогіка»			
Спеціальність	013 «Початкова освіта»			
Освітня програма	«Початкова освіта»			
Ступінь вищої освіти	Магістр			
Форма навчання	Денна, заочна			
Курс	1-й курс			
Семестр	2-й			
Обсяг дисципліни	Кредити	3	Години	90
Семестровий контроль	Залік			
Викладач	Шпак В.П. , доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри початкової освіти			
Контактна інформація	shpakvalentina64@vu.cdu.edu.ua			
Кафедра	Початкової освіти			
Навчально-науковий інститут / Факультет	ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва			
Мова викладання	українська			
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	Предметом навчання є індивідуальні стратегії навчання молодших школярів в умовах НУШ.			
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	Метою курсу є формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти системи знань про індивідуальні стратегії навчання молодших школярів та умінь і навичок щодо впровадження їх у майбутній професійно-педагогічній діяльності. Основними завданнями вивчення вибіркового освітнього компоненту «Індивідуальні стратегії навчання молодших школярів» є такі: формування знань про індивідуалізацію навчання як інноваційну ідею Нової української школи; формування вмінь упроваджувати індивідуалізований підхід у процес навчання молодших школярів в освітньому середовищі НУШ; формування здатності розробляти і застосовувати в умовах НУШ індивідуальні стратегії навчання молодших школярів.			
Програмні результати (Чому можна навчитися)	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти зможуть:			

	ПРН 1. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, уміння/навички розв'язання проблем початкової освіти, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур. ПРН 3. Створювати інноваційне інформаційно-освітнє середовище початкової школи, адаптувати його до різних умов реалізації освітнього процесу. ПРН 7. Здійснювати організаційну та методичну роботу, спрямовану на підвищення якості компонентів освітнього процесу в початковій школі, у тому числі для дітей з особливими освітніми потребами.
Компетентності (Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями)	Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати дослідницькі та/або інноваційні задачі у сфері початкової освіти. Загальні компетентності: ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК 1. Здатність реалізовувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти в професійній діяльності, усвідомлювати та поціновувати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі. СК 4. Здатність створювати та застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей, визначених у Державному стандарті початкової освіти, в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях. СК 5. Здатність до педагогічного партнерства в професійній та науковій діяльності, саморозвитку та навчання впродовж життя. СК 9. Здатність організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів у складних, непередбачуваних умовах, що потребують нових методичних підходів, співпраці з різними соціальними інституціями і категоріями фахівців для створення безпечного освітнього середовища початкової школи.
Зміст дисципліни	Змістовий розділ 1. Індивідуалізація навчання як інноваційна ідея сучасної

	педагогіки. Індивідуалізований підхід як одних із ключових методологічних підходів Нової української школи	
	Тема 1. Методологічні підходи сучасної педагогіки як стратегії виховання і навчання. Особистісна орієнтація та індивідуалізація навчання як інноваційні ідеї сучасної педагогіки та Нової української школи.	
	Тема 2. Особистісна орієнтація та індивідуалізація навчання як інноваційні ідеї сучасної педагогіки та Нової української школи.	
	Тема 3. Індивідуальні стратегії навчання молодших школярів в освітньому середовищі НУШ.	
	Тема 4. Стратегія розвитку інклюзивної освіти в Україні.	
	Змістовий розділ 2. Діагностика вікових та індивідуальних особливостей розвитку молодших школярів в умовах НУШ	
	Тема 5. Вікові та індивідуальні психологічні особливості молодшого школяра.	
	Тема 6. Класифікація методів дослідження вікових та індивідуальних особливостей розвитку молодших школярів.	
	Тема 7. Урахування індивідуальних психологічних особливостей молодшого школяра у процесі навчання.	
	Змістовий розділ 3. Технології диференційованого та індивідуалізованого навчання, особливості їх впровадження умовах НУШ	
	Тема 8. Характеристика технологій диференційованого навчання.	
	Тема 9. Характеристика технологій індивідуалізованого навчання.	
	Тема 10. Індивідуальна траєкторія навчання учнів початкової школи в умовах НУШ.	
	Розподіл годин	
	Лекційні: 14 год	4 год
Критерії оцінювання роботи студентів	Практичні/семінарські: 16 год	4 год
	Лабораторні	
	Самостійна робота: 60 год	82 год
Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів другого (магістерського) рівня вищої		

освіти спеціальності 013 Початкова освіта під час вивчення дисципліни:

Структура усної відповіді під час підсумкового контролю та в ході практичних занять вимагає від кожного здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта дотримання таких компонентів:

- 1) визначення основних понять питання (теми, наукової проблеми): формулювання визначень, базисних категорій і понять; пояснення, тлумачення наведених понять (за необхідності); наведення альтернативних (синонімічних) визначень, якщо такі мають місце; коментар;
- 2) генезис: звідки увійшло в педагогічну лексику, коли та як виникло вперше; що відомо про першоджерела; як відбувався подальший розвиток; сучасний стан поняття (наукової проблеми);
- 3) сутність: взаємозв'язок з іншими компонентами системи; аналіз цих зв'язків; закономірності розвитку і функціонування;
- 4) технологічний аспект використання теоретичного чи прикладного педагогічного знання: переваги та недоліки; значення для передового вітчизняного чи зарубіжного педагогічного досвіду; існуючі та нерозв'язані проблеми;
- 5) власна оцінка: альтернативні погляди, власне бачення способів розв'язання проблеми; власна оцінка, припущення, їхня обґрунтованість.

90-100 А – «відмінно» – Здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта виявляє: високий рівень володіння навчальним матеріалом; самостійність в аналізі й узагальненні опанованого матеріалу; особливі творчі здібності; уміння самостійно здобувати знання, знаходити і опрацьовувати необхідну інформацію; уміння використовувати сформовані загальні та спеціальні компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях; переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності; високий рівень засвоєння практичних умінь і навичок; уміння вільно використовувати набуті знання під час виконання, практичних завдань; уміння висловлювати своє ставлення до обговорюваних

проблем, здатний висловити власну думку щодо дискусійних питань, що ґрунтується на глибокому знанні матеріалу з фаху; здатність пов'язувати теоретичний матеріал із практичними завданнями майбутньої професійної діяльності.

82 – 89 В – «дуже добре» – Здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта виявляє: вільне володіння теоретичним матеріалом; глибоке знання змісту навчальної дисципліни, основних положень наукових джерел і навчальної літератури; уміння вільно використовувати набуті знання під час виконання практичних завдань, висловлювати своє ставлення до обговорюваних проблем; уміння вільно розв'язувати вправи і задачі у стандартних ситуаціях, знання основоположних теорій і фактів, уміння наводити окремі власні приклади і аргументувати певні думки; здатність пов'язувати теоретичний матеріал із практичними завданнями майбутньої професійної діяльності; демонструвати високий рівень засвоєння практичних умінь і навичок; уміння застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, здатність аналізувати, установлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки; здатність самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких незначна.

75 – 81 С – «добре» – Здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта виявляє: знання змісту освітніх компонентів, основних положень наукових першоджерел і рекомендованої літератури; уміння використовувати набуті знання під час виконання практичних завдань, висловлювати своє ставлення до обговорюваних проблем; здатність пов'язувати теоретичний матеріал, із практичними завданнями майбутньої професійної діяльності; рівень засвоєння практичних умінь і навичок, необхідний для розв'язання теоретичних і практичних завдань; відповідь є переважно логічною, послідовною, обґрунтованою, дає змогу переважно висвітлити основні положення екзаменаційного питання; під час усної відповіді або розв'язання практичних завдань допустив окремі неточності.

68 – 74 D – «задовільно» – Здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності

013 Початкова освіта: в основному опанував знаннями змісту більшості освітніх компонентів, орієнтується в наукових першоджерелах і рекомендованій літературі; теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю, але прогалини не носять суттєвого характеру; виявляє вміння в окремих випадках використовувати набуті знання під час виконання практичних завдань, не завжди пов'язує теоретичний матеріал із практичними завданнями майбутньої професійної діяльності; продемонстрував середній рівень засвоєння практичних умінь і навичок, в основному достатній для розв'язання теоретичних і практичних завдань; усна відповідь є невпевненою, непереконливою, фрагментарною, непослідовною, що дає змогу в основному висвітлити поставлене запитання; під час відповіді або розв'язання практичних завдань допустив значні неточності.

60 – 67 Е – «задовільно» – Здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта: має часткові знання теоретичного курсу, відтворює незначну частину навчального матеріалу, має не чіткі уявлення про об'єкт вивчення; з помилками і неточностями дає визначення понять, формулює закономірності; демонструє практичні навички роботи, які цілісно не сформовані; не виконав частину передбачених програмою завдань або ж вони містять суттєві помилки, які потребують усунення; усні відповіді не точні та недостатньо осмислені.

1 – 59 F – «незадовільно» – Здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта виявляє: часткові знання окремих фрагментів навчального матеріалу з освітніх компонентів; відсутність достатньої орієнтації в наукових першоджерелах і рекомендованій літературі; вміння лише в поодиноких випадках використовувати набуті знання під час виконання практичних завдань і пов'язувати теоретичний матеріал із практичними завданнями майбутньої професійної діяльності; продемонстрував недостатній рівень засвоєння практичних умінь і навичок; більшість завдань не виконано; відповідь є невпевненою, непереконливою, непослідовною, що не дає змоги висвітлити екзаменаційні питання.

Інформаційне
забезпечення
(лінк на е-НМЗНД)

Основна література

1. Бондар В. І. Дидактика : підручник для студ. вищ. пед. навч. закладів. Київ : Либідь, 2005. 264 с.
2. Державний стандарт початкової загальної освіти в Україні. Постанова Кабінету міністрів України N 462. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.
4. Коберник Г. І. Індивідуалізація й диференціація навчання в початкових класах : теорія та методика : монографія. Київ : Наук. світ, 2002. 231 с.
5. Концептуальні засади реформування середньої освіти «Нова українська школа» / упоряд. Л. Гриневич та ін. Київ : МОНУ, 2016. 40 с.
6. Національна доктрина розвитку освіти. Указ Президента України від 17 квітня 2013 року N 347/2013.
7. Прокоф'єва М. Ю. Індивідуалізація та диференціація навчання молодших школярів : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Сімферополь : Таврида, 2013. 222 с.
8. Савченко О. Я. Виховний потенціал початкової освіти : посібник для вчителів і методистів початкового навчання. 2-ге вид., доповн., переробл. Київ : Богданова А. М., 2009. 226 с.
9. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підруч. для вищ. навч. закл. Вид. 2-ге. Київ : Грамота, 2013. 503 с.

Додаткова література

1. Рябченко Г. С., Степанчук Н. В. Сучасний урок в інтерактивних технологіях навчання. Київ : Видавництво ТОВ фірма «Юлат», 2017. 120 с.
2. Сігула Т. Диференційовані завдання як засіб індивідуального підходу до учнів. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2014. № 4. С. 23–24.
3. Братинич О. Реалізація диференційованого навчання в умовах комбінованого уроку. *Рідна школа*. 2010. № 11. С. 49–52.
– Гриневич І. І. Індивідуальний підхід як історико-педагогічна проблема. Вип. VIII. Харків: ХДПУ, 2013. С. 94–104.

4. Індивідуалізація виховання : методичні рекомендації / [С. Є. Кулачківська, Г. В. Гуменюк, О. О. Вовчик-Блакитна, С. О. Ладивір, І. І. Карабаєва, Т. О. Піроженко, О. В. Писарева, К. В. Карасьова, Л. І. Соловйова]. Київ: Міленіум, 2017. 126 с.
5. Литвин І., Зорочкіна Т., Шпак В. Психологічні особливості дітей молодшого шкільного віку. *Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології*. 2024. № 4 (138). С. 346–356.
6. Савченко О. Я. Впровадження інновацій – об’єкт педагогічної теорії і практики. *Преса України*. 2017. № 10. С. 79–80.
7. Шпак В. П., Гнезділова К. М. Концептуальні засади педагогіки партнерства в контексті методології гуманістичної педагогіки ХХІ століття. *Наука і техніка сьогодні*. 2024. № 8 (36). С. 780–792.
8. Шпак В. П., Мойсієнко І. М. Діяльнісний підхід у Новій українській школі : історія, сучасність, перспективи. *Імідж сучасного педагога*. 2023. № 4 (211). С. 76–84.
9. Шпак В. П., Нінова Т. С. Управління дослідницькою діяльністю учнів Нової української школи як основа формування креативного мислення. *Збірник наукових праць Національної академії державної прикордонної служби України*. 2022. Том 28. № 1. С. 196–210.
10. Valentyna Shpak, Iryna Moysyenko & Tatyana Ninova. (2022). Development Of Ecological Consciousness Of Future Primary School Teachers In The Process Of Professional Training. *Web of Conferences*, Volume 142, 02005, 16-17 May. ICHTML 2022. <https://doi.org/10.1051/shsconf/2022144202005>
11. Шпак В. П., Нінова Т. С., Нікітська Ю. М. Управління розвитком емоційного інтелекту учнів в освітньому процесі Нової української школи. *Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології*. 2021. № 10 (114). С. 289–301.

12. Нінова Т. С., Шпак В. П. (2019). Діяльнісний підхід у формуванні екологічної компетентності майбутніх учителів Нової української школи. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи* : зб. наук. праць / ред. кол.: проф. Матвєєва О. О. (голов. ред.) та інші; Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2019. № 53. С. 23–39. (індексується в базі ERIH PLUS)

13. Шпак В. П. (2018). Актуалізація ідей дидактичної системи В. О. Сухомлинського в діяльності Нової української школи. *Вісник Черкаського університету* : Педагогічні науки. Випуск № 18. С. 122–130.

14. Шпак В. П. (2018). Тенденції інтегрованого навчання учнів початкової школи в контексті реформаційних змін. *Вісник Черкаського університету* : Педагогічні науки. Випуск № 4. С. 132–138.

15. Шпак В. П. (2016). Використання технології виховання колективу в досвіді авторської школи О. А. Захаренка. *Вісник Черкаського університету* : Педагогічні науки. Випуск № 12. С. 141–147.

16. Шпак В. П. Педагогіка партнерства – сучасна освітня технологія. *Сучасні технології навчання в початковій школі* : колективна монографія / Зорочкіна Т.С., Здір Д. Р., Мовчан В. І., Нінова Т. С., Шпак В. П., Яцина С. М. Черкаси : ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2024. 261 с.

17. Shpak V.P., Zorochkina T.S., Zobenko N.A. (2024). Organizational and methodical work in primary school: achievements of the reform and perspectives. Contemporary transformations of social development: new challenges and perspectives : monograph / Edit. Lucir Reinaldo Alves, Григорій Старченко. Universidade Estadual do Oeste do Parana Unioeste Nucleo de Desenvolvimento Regional (NDR), Brasil. P. 291–304.

18. Shpak V., Kramska Z. (2020). Training of students of pedagogical colleges for the local history work in a New Ukrainian school. *Theory and Practice of Future Teacher's Training for Work in New Ukrainian School* : monograph / Edit. I. F. Prokopenko, I. M. Trubavina. Prague, OKTAN PRINT s.r.o., 247–256.

Інформаційні ресурси

1. Всеукраїнський портал «Початкове навчання»: www.nachalka.com.ua.
2. Всеукраїнський шкільний портал. URL: <http://www.school.ed.net.ua/>
3. Гра по-новому, навчання по-іншому : методичний посібник / упорядник О. Рома. The LEGO Foundation, 2018. 44 с. URL: <http://nus.org.ua/news/mon-opublikovalo-posibnyky-z-vykorystannyaalego-u-pochatkovij-shkoli/>
4. Електронна бібліотека УДУ імені М. Драгоманова. URL: <https://lib.npu.edu.ua/>
5. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page>
6. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua>
7. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua>.
8. Колошкільне дитинознавство зі Світланою Ройз. Відеолекції. URL: <https://www.edera.com/childreua/>
9. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір. URL: <http://www.mon.gov.ua>.
10. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua.
11. Національна доктрина розвитку освіти в Україні. URL: <http://ocvita.in.ua>.
12. Освітній портал «Острів знань»: <http://ostriv.in.ua>.
13. Освітній сайт «Освітянська мережа України». URL: <http://www.ednu.kiev.ua/>
14. Освітній сайт «Шкільна освіта». URL: <http://www.school.edu-ua.net/>
15. Освітній сайт для сучасних педагогів. URL: <http://konserg.ucoz.ua>.
16. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України. URL: www.mon.gov.ua.
17. Сайт «Все для вчителя». URL: <http://www.uroki.net>.
18. Сайт «Освітянська мережа України». URL: www.ednu.kiev.ua.
19. Сайт видавництва «Початкова школа». URL: <http://www.pochatkova-shkola.net/journal.htm>.

	20. Сайт учителів початкових класів. URL: http://yrok.at.ua .
Матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, SMART Board, наукова література, робоча навчальна програма, презентаційні матеріали